

Municipi lector. Un nou programa de **motivació a la lectura** al poble del Bruc

Roser Castellet. Bibliotecària
Joaquim Morales. Mestre

Amb la voluntat de convergir en un mateix objectiu, aquest any s'ha posat en marxa el programa Municipi Lector. Nascut arran de la iniciativa de l'escola, la biblioteca i les AMPAS del Bruc, amb l'assessorament del Consell Català del Llibre i la sustentació econòmica de l'ajuntament de la població, la virtut d'aquest programa és fer treballar tothom plegat. Us hi voleu apuntar?

A continuació us expliquem com i què va induir el municipi del Bruc a posar-lo en funcionament.

« L'acte de llegir és un acte **únic** i **màgic** »

LA GUSPIRA

Era el mes d'abril de 2005 i a l'escola del Bruc, aprofitant que érem a l'any internacional del Llibre i la Lectura, celebràvem una Setmana Cultural entorn d'aquests dos centres d'interès. S'apropava la diada de Sant Jordi que coincidia amb la Jornada de Portes Obertes de l'escola i, al llarg d'uns quinze dies, vam organitzar múltiples activitats de promoció i gaudi de la lectura. La Biblioteca Municipal Verge de Montserrat ens va oferir un seguit d'activitats que van engrescar d'una manera inesperada els/les nostres alumnes: veure com l'alumnat s'esplaiava amb les seves experiències lectores al marge de les oficials i acadèmiques que es feien al centre escolar ens va sorprendre i alhora ens va obrir els ulls. Vam tenir clar que l'acte de llegir havia d'esdevenir un acte de llibertat i de plaer.

Perquè, no és funció de l'escola, en una societat globalitzada com l'actual, donar eines per ser capaços d'organitzar i seleccionar el

cúmul d'informació que hi ha al nostre entorn? I no és funció de les famílies oferir la possibilitat d'ampliar els coneixements de l'alumne més enllà del coneixement reglat? I no és funció de la biblioteca oferir la possibilitat d'ampliar l'innat sentit infantil de la curiositat? I no és funció de l'administració dotar la possibilitat de creixement màxim de l'individu dins d'una societat per tal que pugui desenvolupar-se plenament en allò que excel·leix? I així es podria fer una llarga lletania de preguntes que es responen per si soles i que en l'actualitat, en un món canviant, on cal dotar d'eines i processos d'aprenentatge suficients els nostres nens i

nenes, nois i noies, és on la lectura juga un paper principal.

Enfocar la millora social a partir de la lectura no deixa de ser el posar la primera pedra per fer de tots nosaltres una societat més culta, compromesa i justa. I això no és en va quan hom demostra amb xifres que els països que sobresurten en tots els camps del coneixement són aquells que disposen del ràtio més alt de llibres per càpita, el ràtio més alt de biblioteques per càpita, el ràtio més alt de préstec de llibres... i així fins a l'esgotament.

«Allò que crea lectors no és l'obligatorietat d'unes lectures acadèmiques avaluables, sinó la màgia de la lectura com a exploració i aventura. no importa tant el què sinó el com, i més endavant ja vindrà la tria intel·ligent i crítica».

«**Formar lectors**
vol dir formar
ciutadans capaços de situar-se
en el món i saber-lo llegir
per tal de jutjar-lo
i actuar o no
segons uns ideals
formats a partir d'un
coneixement ampli del món»

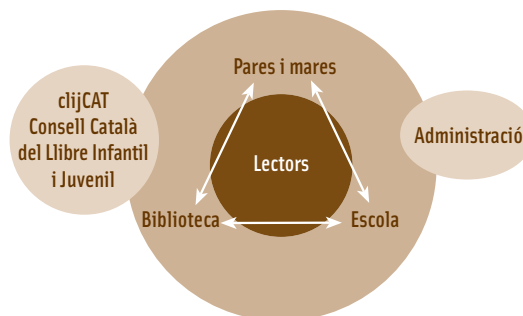
ANEM PER FEINA

A través de la secció de Coordinació i Recursos Bibliotecaris ens posarem en contacte amb el Consell Català del Llibre per a Infants i Joves. La primera trobada amb en Joan Portell, membre del CCLIJ, ens reforçà la idea de consensuar i treballar plegats des de tots els àmbits que conformen o formen part de la vida dels nens i nenes del Bruc. Aquest projecte havia de relacionar i fer treballar plegats escola, famílies, institucions i entitats socials públiques i privades o no donaria el fruit desitjat; a més a més no podíem córrer ni demanar resultats d'un dia per l'altre.

El projecte Bruc lector és una proposta innovadora per incentivar i promoure el gaudi de la lectura entre els nois i noies del Bruc, des dels 0 als 12 anys. Pretén impregnar els infants i adolescents de la màgia de la lectura, des de l'escola, des de la biblioteca i, sobretot, des de casa. La lectura, entesa en tota la seva amplitud de significat, és a dir, com a la capacitat que té una persona per observar, comprendre i jutjar la societat que l'envolta a partir de les eines més diverses que pot tenir a l'abast, és potser la tasca més important a desenvolupar en les noves generacions a la qual s'enfronta la societat actual.

Es tracta d'un projecte a llarg termini –té una durada de 5 anys– que ens agrada comparar amb una cadira que se sosté sobre quatre potes, perfectament interrelacionades i coordinades entre elles, imprescindibles. Si una no hi és, la cadira perd l'equilibri i cau. Aquestes potes o sectors són: l'Escola Pública del Bruc i l'Escola Bressol Municipal, la Biblioteca «Verge de Montserrat», l'AMPA de tots dos centres escolars i el Consell Català del Llibre per a Infants i Joves. El resultat final, doncs, fou un bon grapat de reunions de treball de tots i cadascun d'aquests sectors que es van concretar en l'elaboració d'un document de treball amb els objectius, la temporalització i la responsabilitat de cadascun dels sectors, així com de tot el material necessari, com carpetes, decàlegs, etc., per donar difusió i implicar tothom en el projecte; i en l'atorgament per part de l'Ajuntament del Bruc d'una subvenció inicial de 22.000 euros al llarg d'aquests 5 anys, rubricat amb la signatura d'un conveni a sis bandes (CEIP El Bruc, Llar d'Infants «La Cadireta», Biblioteca Municipal «Verge de Montserrat», AMPA del CEIP El Bruc, AMPA de la Llar d'infants, Consell Català del Llibre per a Infants i Joves i Ajuntament del Bruc).

Implicació d'entitats en el projecte Bruc Lector:

QUÈ VOLEM FER?

El Bruc Lector vol crear moments lectors –a casa, a l'escola, al cotxe...–, però també explicant contes, narrant anècdotes, parlant de llibres, creant debats, visitant exposicions, ensenyant el circuit de la lectura: casa-escola-biblioteca-llibreria... compartint lectures.

El Projecte Bruc Lector portarà els nens i nenes a la platja o a la muntanya perquè, després d'una bona descoberta de l'entorn i un pícnic, puguem llegir damunt la gespa i a l'ombra d'un bon arbre.

El Bruc Lector vol socialitzar i compartir la descoberta i la màgia de la lectura i és per això que compartirem personatges i paisatges que descobrim pàgina rere pàgina.

El Bruc Lector ens portarà a transformar la biblioteca escolar en el cor i l'ànima del centre docent; el centre neuràlgic des d'on distribuir, cercar informació (Internet, canó de so, vídeo, llibres, CD, premsa, exposicions diverses...) i compartir-la.

Els mestres compaginarem currículum (lectura eficaç) amb plaer –una lectura que atrapi i que dugui de llibre–, tenint cura que cada infant té el seu propi ritme de maduresa i per tant no importa tant el que llegeix, sinó que ho faci.

El Bruc Lector implica els pares, i per això els adults no tan sols hem de donar exemple sinó que també compartirem aquesta aventura de llegir i gaudir: els pares han de compartir aquest plaer asseguts al sofà o explicant el conte d'abans d'anar a dormir als més menuts.

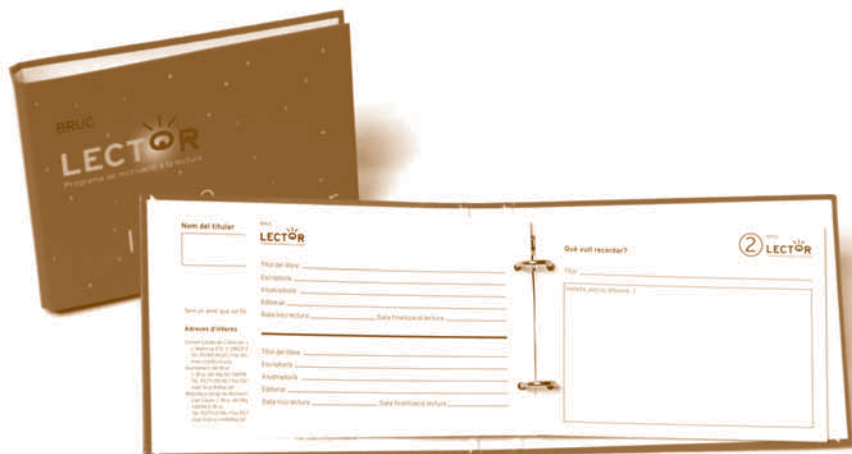
DE QUÈ DISPOSEM?

Per tal de dotar els lectors d'un element que els faci participants d'aquest projecte, s'ha elaborat el que hem anomenat *Quadern Lector*. Aquesta petita carpeta acompanyarà l'infant al llarg de tota la seva escolarització (des de la llar d'infants fins a l'escola primària i ampliable a l'institut).

Aquesta ha de ser una eina eficaç i lúdica alhora; però també ha de ser visualment i pràctica molt atractiva: els lectors poden anotar-hi tot allò que els ha agradat o no d'un llibre, els títols dels que han demanat en préstec a la biblioteca, els que han comprat o els han regalat, quines biblioteques han visitat al llarg de l'any com a activitat escolar o familiar, quines llibreries, quins escriptors han visitat l'escola –amb fulls caçaautògrafs inclosos–, guardar la col·lecció de punts de llibre...

Per part dels pares i mares, conscients que a totes les edats els llibres ens proporcionen moments de complicitat molt especials amb els nostres fills, no deixarem que ningú s'ho perdi. És per això que s'ha elaborat un octàleg de bones intencions que ha estat repartit entre tots els adults. Un octàleg que es pot resumir en la frase: Tots els pares volem que els nostres fills siguin feliços i bones persones. L'amor per la lectura no garanteix cap de les dues coses, però posa en bona forma per aconseguir-les.

A més, el Bruc Lector ha suposat una bateria de més de setanta activitats a realitzar coordinadament les diferents potes d'aquesta cadira que conforma el projecte. Activitats que impliquen totes les edats i que es desenvolupen al llarg de tot l'any. En destaquem, per exemple, l'itinerari de Natura-Lectura (activitat 17) i el taller de contes per a pares i mares (activitat 41):

LA TORNA

Voldríem acabar recordant que la intel·ligència humana és bàsicament lingüística, com ho és la nostra cultura i la nostra convivència, i els nens i nenes en finalitzar l'Educació Primària han d'haver assolit plena competència en el llenguatge oral i escrit, a més d'adquirir l'habilitat lectora com a base de la fixació del pensament i enriquitment personal, d'aquí ve la importància d'aquest projecte. Crear lectors en la seva accepció més àmplia (literatura, cinema, teatre, informàtica...) és donar les eines per ser competents socialment i és, alhora, donar la clau per resoldre per la via del raonament la dialèctica que genera el fet de viure i de conèixer. Ser lectors vol dir en definitiva participar del coneixement i del pensament de la Humanitat expressada al llarg del temps mitjançant la paraula escrita.

El nostre desig és no limitar aquest projecte al municipi del Bruc ni als alumnes de 0 a 12 anys, sinó estendre'l a adolescents i adults, i encoratjar altres municipis a engegar-lo. Així, entre tots, teixir una gran xarxa de lectors.

Si voleu més informació, podeu consultar el web del Consell Català del Llibre per a Infants i Joves (www.cclij.com) o al telèfon 93 487 45 25.

Us hi esperem!

ACTIVITAT 17:

Itinerari Lectura-Natura

Edat: Des de nadons fins a 12 anys

Lloc: Els voltants del poble - Parc Natural de Montserrat

Objectiu: Gaudir de la lectura a l'aire lliure i conèixer l'entorn immediat.

Desenvolupament: Sortides monogràfiques per conèixer la flora, la fauna o el relleu de l'entorn del Bruc, acompanyats d'un guia local. El dinar serà un pícnic organitzat per grups d'alumnes. Es finalitza l'activitat amb una estona de lectura lliure i individual a l'aire lliure. Destaquem: Cal fer valorar als alumnes la màgia del silenci per sentir el cant dels ocells, de la natura, i dels seus pensaments.

ACTIVITAT 41:

Taller de contes per a pares i mares

Edat: Pares i mares.

Lloc: Biblioteca

Objectiu: Acostar-nos al món del conte i treballar les eines necessàries per poder llançar-nos a llegir i narrar històries als nostres fills. Històries fantàstiques, màgiques, reals o inventades. Experimentar la diferència entre llegir un conte i explicar-lo. Descobrir el valor educatiu del conte. Experimentar diferents maneres de presentar una història.

Desenvolupament: Activitat guiada per una narradora professional. Consta de 8 sessions de 2 hores amb continguts teòrics i pràctics per redescobrir la bellesa dels contes i la importància de compartir-los amb els nostres fills i filles.

Destaquem: L'última sessió es dedica a l'explicació del conte treballat al taller per part de tots els participants.

«Continuarem, doncs, fent camí llibre a llibre, i l'única cosa que ens consola quan arribem a l'esvoranc de la darrera paraula és que un llibre sempre porta a un altre».